

OLİER HASTALIĞI

(Olgu Sunumu)

Metin GÖRGÜ, Bülent ERDOĞAN, Tayfun AKÖZ, Orgun DEREN, Rohat KUTLAY

Ankara Numune Hastanesi 1. Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Kliniği

ÖZET

Olier hastalığı öncelikle tübüler kemiklerin metafizlerini, sıkılıkla asimetrik dağılımla tutan multiple enkondromlarla karakterize, kalıtsal olmayan nadir bir mezodermal displazidir. Kliniğimizce opere edilen, her iki elde multiple kitleler nedeni ile parmak hareketlerini ileri derecede kısıtlayan nadir bir Ollier hastalığı olgusu sunuldu.

SUMMARY

Ollier disease is a rare nonhereditary mesodermal dysplasia characterized by multiple encondromas occurring primarily in the metaphysis of tubuler bones in an asymmetric manner most frequently. A rare case of Ollier disease with multiple masses obstructing finger movements in both hands who is operated in our clinic is presented.

Anahtar sözcükler: Ollier hastalığı, enkondromatozis

Hastalık ilk defa 1899 da Ollier tarafından tanımlanmış olup, kalıtsal olmayan bir mezodermal displazidir (4). El kemikleri ile uzun kemiklerin metafiz ve diafizlerinde bulunan multiple enkondromlar veya displazik kıkırdak kitleleri hastalığın özelliğidir. Kemik deformiteleri tek tarafta da görülebilmesine karşın genellikle bilateraldir. Multiple enkondromlarla hemanjiomatöz lezyonlar eşlik ettiğinde Mafucci sendromu denir (1,3,4,7). Enkondromatozis en çok görülen tümör sarkomdur. Enkondromların sarkomatöz değişim olasılığı yanısıra diğer mezenkimal ve nonmezenkimal maligniteler ile intrakranial ve ovarian tümörler Ollier hastalığında görülebilir (1-3,5,7,9). Bu nedenle hastalara kemik incelemelerin yanı sıra BBT, Akciğer grafisi, batın ultraso -

Key words: Ollier disease, encondromatosis

nografisi yapılması önerilir.

OLGU SUNUMU

Her iki elinde kitleler ve hareket kısıtlığı şikayetleri ile başvuran 12 yaşındaki bayan hasta kliniğimize kabul edildi. Aile hikayesi özellik taşımadı. 3 yaşına kadar herhangi bir sorunu olmayan hastanın bu dönemde sağ el 5. parmağında küçük bir şişlik oluşmuş. Daha sonra diğer elinde de başlayan şişliklerin hem boyutu hem de sayısı artmış ve harekette kısıtlılık olmuştu.

Rutin laboratuvar testleri normal olarak değerlendirildi.

Fizik muayene: Sol el 5. parmak proksimal falanks lateralinde 2.5x1.5 cm boyutlarında ve 5. metakarp ulnar kenarında 1x2 cm boyutlarında, 4. parmak proksimal falanksında

2x1 cm, orta falanksında 1x0.5 cm, 4. parmak metakarp, proksimal ve orta falankslarında 1x1 cm ve 3. parmak proksimal falanksta 1x 0.5 cm boyutlarında sert ağrısız hareketsiz kitleler vardı (Şekil 1a). Kitleler sol el 4. ve 5. parmakların proksimal interfalanjial eklem fleksiyon hareketini 10 derecede kısıtlıyordu.

Radyoloji: Sol el 4 ve 5. parmak proksimal falanks ve metakarpları ile sağ el 3,4 ve 5 parmak proksimal falanks ve metakarplarında metafizlerin genişlemiş ve kemiklerin kısalmış olduğu, değişik şekil ve büyüklükte radyolüsen alanlar olduğu gözlendi (Şekil 4). Hastanın sağ ulnasının deforme olduğu gözlendir (Şekil 4a). Hastanın BBT'si batın ultrasonografisi ve AC grafileri özellik taşımiyordu.

Operasyon: Genel anestezi altında kitleler dorsal yüzden yapılan düz insizyonlarla ulaşıldı (Şekil 1b). Diseksiyonda ortaya çıkan sol el 4. falanks üzerindeki enkondrom eksizc edildikten sonra falanks kemiği kürete edildi (Şekil 2). Ülnar ve dorsal taraftaki korteksler alınarak kontur düzenlenendi. Aynı el 4. metakarp kemiğinde sadece küretaj yapıldı. 4. parmak falanksı çok incelmiş ve sadece arka korteksi kaldırıldından Kirschner teli ile tesbit edildi (Şekil 4c). 5. parmak proksimal falanksındaki kitle kürete edildi. Çıkarılan kitlelerin mikroskopik değerlendirilmesinde olgun kıkırdak dokusu olduğu görüldü (Şekil 3).

Postoperatif dönem komplikasyonsuz seyretti. Kirschner teli 3 haftanın sonunda çıkış -

rihp hareket başlandı (Şekil 1c).

Şekil 1. Hastanın

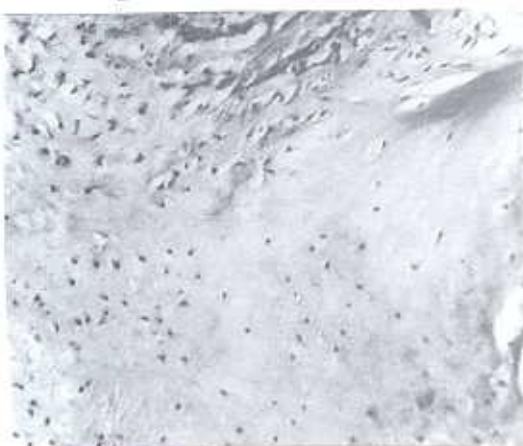
- Operasyon öncesi görünümü
- Operasyon sırasında görünümü
- Operasyon sonrası 1. ayda görünümü

Şekil 2. Çekilen kitlenin makroskopik görünümü

b. Her iki elin operasyon öncesi görünümü

Şekil 3. Çekilen kitlenin mikroskopik görünümü

c. Operasyon sonrası görünümü

a. Sağ önkolda enkondrom

Şekil 4. Hastanın radyolojik görünümü

TARTIŞMA

Ollier hastalığı öncelikle tübüler kemiklerin metafizlerini, sıkılıkla asimetrik dağılımla tutan multiple enkondromlarla karakterize, kalıtsımsal olmayan nadir bir mezodermal displazidir. Nedeni bilinmemekle beraber hiperemiye bir kemik cevabı olur ve kartilaj ossifikasyonu olmadan kemik gelişmeye devam eder (7). Raupp enkodrom oluşumu ve gelişme bozukluğunun uterus içinde başladığını ve lezyonların büyümeye rağmen başlayıp diafize doğru uzandığını bildirmiştir (6). Ollier hastalığı iyi bilinen bir hastalıkmasına rağmen değişik bölgelerde çıkışısı, beraberinde intrakranial, ovarian tümörlerde görülebilmesi nedeni ile özellik taşımaktadır (1-3,5,7,9).

Multiple subkütanöz hemangiomlarda görüldüğünde Mafucci sendromu olarak bilinir. Ollier hastalığı ile Mafucci sendromunun ayrı antiteler mi yoksa birbirinin devamı mı olduğu halen tartışılmaktadır (3). Mafucci sendromlu olguların %15-23 kadarı kondrosarkomatöz değişim gösterir (3,7,8). Enkondromların sarkomatöz değişim olasılığı yanısıra diğer mezenkimal ve nonmezenkimal maligniteler Ollier de olduğu gibi Mafucci sendromunda da görülür (3). Ollier hastalığında tanı sıkılıkla ilk 10 yaş içinde konulmuş olur ancak malign transformasyonların 13-69 yaşa kadar değişen yaygınlıkta olduğu bildirilmiştir (4). Bu nedenle

aseptomatik hastalarda periodik kemik incelemeleri önerilir. Hastalarda bilinen kondromlarda şişme veya ağrı başlaması muhtemel bir malign değişikliğin habercisidir.

Hastalığın kliniği ciddi ekstremité kısalıkları, genu valgum, kubitis varus ve tümör görünümülü enkondromlarla karakterizedir. Fasiyal asimetri, kranial sinir paralizi ve fraktürleri görülebilir. Ekstremitelerin uzun kemikleri etkilendir. Pelviste sıktır ancak kostalar, sternum, kranium, omurga, karpal ve tarsal kemiklerde nadirdir. Kemik deformiteler genellikle bilateral olmasına karşın tek taraflıda olabilir ve ciddi ekstremité deformitelerine yol açar (4). Radyojik olarak düzensiz değişik büyüklükte radyoöltisen alanlar ve metafizinde genişleme beraberinde kemikte kısalma ve yaylanmalar gözlenir (Şekil 4a, b). Histolojide düzensiz, değişik büyüklükte hücreler ve ossifikasyon merkezleri bulunan hyalin kıkırdak görülür (Şekil 3). Tam klinik radyolojik ve histolojik bulgular birleştirilerek konur. Tedavide büyük deformite ve fonksiyonel kayıplara yönelik girişimler yapılır. Bizim hastamızda yapılan taramalarda eşlik eden bir patolojiye rastlanmadı ancak eldeki kitlelerin büyülüğu ve hareketi büyük ölçüde kısıtlaması nedeni ile daha fonksiyonel ve estetik görünümlü bir el sağlamak amacıyla ile opere edildi.

— KAYNAKLAR —

1. Arush M.W, Oslander L. Ollier's disease associated with ovarian sertolileydig cell tumor and breast adenoma. Am J Ped Hem Oncol 1991; 13 (1): 49-51.
2. Clifton A.G, Kendal B.E, Crockard H.A, Hughes T. Intracranial chondrosarcoma in a patient with Ollier's disease. Brit J Rad 1991; 64: 633-636.
3. Mellon C.D, Carter J.E, Owen D.B. Ollier's disease and Mafucci's syndrome: distinct entities or a continuum. J Neurol 1988; 235: 376-378.
4. Pfleiderer A.G, Thomson P, Milroy C.M. ENT presentation of Ollier's disease. J Laryngol Otol 1991; 105: 148-150.
5. Pospiech J, Mehdorn H.M, Reinhardt V, Grote W. Sellar chondroma in a case of Ollier's disease. Neurochirurgia 1989; 32: 30-35.
6. Raupp P, Kemperdick H. Neonatal radiological aspect of enchondromatosis (Ollier's disease). Pediatr Radiol 1990; 20: 337-338.
7. Rawlings C.E, Bullard D.E, Burger P.C, Freidman A.H. A case of Ollier's disease associated with two intracranial gliomas. Neurosurg 1987; 21 (3): 400-403.
8. Traflet R.F, Babaria A.R, Barolat G, Doan H.T, Fonzales C, Mishkin MM. Intracranial chondroma in a patient with Ollier's disease. J Neurosurg 1989; 70: 274-276.
9. Velasco-Oses A, Alonso-Alvaro A, Blanco-Pozo B, Nogales Jr, FF. Ollier's disease associated with ovarian juvenile granulosa cell tumor. Cancer 1988; 62: 222-225.